52ste jaar. — Nr 3. Zaterdag, 7 Januari 1905.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De POSTRIJDER verschijnt 's dinsdags, donderdags en 's zaterdags.

De toezendingen van brieven, geld aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr. per jaar
Een - - 5 -
Twee - - 4 -

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 7 JANUARI 1905.

VAN ALLES WAT.

De kleine boerderijen. — De socialisten, om misnoegden te kweeken, schrijven dat de kleine boerderijen meer en meer verdwijnen.

Ziehier die roode bakkel neergeschoten !

De laatste bulletijn van den landbouw leert ons :

In 1901 waren er 27,554 boerderijen in ons land.

In 1903 waren er 26,000.

In 1901 waren er 8,160 kleine uithatingen, van 1 tot 3 hektaren grond bebouwende.

In 1903 waren er 20 87,287.

De uithatingen, genomen deze van 40 tot 50 hektaren, zijn in getal aangegroeid.

**

Slechte lezing. — Er is tegenwoordig eene soort van heimelijke dieven, die heimelijk in duizen stuipen of die men binnen laat, uder zelfs te vermoeden dat zij van lagemeenste en gevaarlijkste ras zijn. « Vast en zeker grijpen zullen naar wat kostbaar is. Ze zijn talrijk en meest slim gemaskerd, tijn van geest en kleig van spraak.

Dan eens komt zij binnen als luimige gasten die schijn ons te willen vermaken en op te leuren ; dan weer als geleerde wijsgeren, die ons willen verwonderen door hun scherpzinnig verstand, ofwel als behodige kunstenaars die ons lokkelke tafereelen vol kleur en leven voor deogen schilderen ; ofnog als medogend en mantige redders, die zeggen, gekomen te zijn, om ons uit den nood te helpen en in ons blijden lusthof der weelde binnen te lden.

Ge kent ze, het zij booze schriften, slechte gazden en boken, die met ganische legoenen, gijk het duivelsleger der hel, overal de de wereld verspreid zijn.

Mannen foedt u ; ge moogt nog zoo sterk zijn, tegen hun nijn, zijt gij niet bestand ; zerleiden zun zij u door de onzedelijkheid van hne spraak, ontkrachten door het dend vergif van hunnen adem, u blinken en van den eenen afgrond in denderen doen sukkelen.

Vrouwen vlucht demgang van dat snood gehroed ; wanij zijt zwak en slaat van de nieuwgieteid ; uw oog is licht om lokken, uwrt gemakkelijk om veroveren ; vluchtt verdorven is de adel uwer eerbaarh.

Ouders, weert die en, weert die moordenaars uit uw hen van uwe kinderen, want zij stelenle deugden van hun hart weg, vervrden ze van al wat schoon, goed en ,r is, en voeren ze al schaterende vetan u weg naar de krochten der eerloellende.

**

Onder den druk geestelijken. — In eene socialistischergadering, had een « gezel » eene lanedevoering uitgesproken, en sloot zbeschuldigingsrede tegen de tegenwoge maatschappij met de volgende wen : « Daarom zegt ik u, het zal niar beter worden in de wereld, voor vrij komen van den *druk* der geestel- »

Toen stond een pr op en zei 't volgende :

« Mijnheer X. heot slot, van den druk der geestelijkt sproken. Ik behoor tot die verfoe klas van menschen. En dan moet imoedig beginnen met de bekentenissen : « Ik heb Mijnheer X. gedrukt. — *Al geneengevoeg.*

— « Ja, ik heb hem zelfs meermalen gedrukt, » ging de pastor onverstoord voort. Het zal nu vier jaren geleden zijn, dat zijne vrouw stierf. Ik heb haar eene kristelijke uitvaart gegeven, en daar het mij aan het hert ging, ookden betroefden echtgenoot uit hartelijke deelneming de hand gedrukt. Dat was deerste *druk*.

« Een tijd later hoorde ik, dat X. om reden zijner socialistische gedachten, op zijn werk afgedankt was en met zijne arme schaapjes van kindeen gebrek leed. Toen ben ik naar hem toegegaan, en heb andermaal de hand *gedrukt*, en ook wat *in de hand* voor zoo ver nijne krachten dit toelieten. Dat was de tweede *druk*.

Vier weken daarna werd er aan mijne deur geklopt en trad X. binnen met het verzoek of ik voor hem niet een goed woord wilde doen bij de hzen, opdat hij weer aan 't werk zou geraken.

Ik heb hem toen nogtaals de hand *gedrukt* en beloofd, dat ikmajn best zou doen. En het verleugt mij dat hij door mijne voorspraak weer werk heeft gekregen. Dat was de derde *wak*.

« En daarom, mijne heren, sta ik thans als een arme zondar voor Mijnheer, X. en moet voor u aben bekennen : Ik heb hem meermaals gedrukt.

Gelach klonk in de zal, aller oogen waren op Mijnheer X. gericht. Die zat daar echter aardig te kijken. Eindelijk stond hij op en stamelde « Ja, als ze allen waren zooals hij ! »

***

Een priester held. — Te Reims is een priester gestorven die zijn leven een heldhaftige daad bedrel, waardoor hij zijn heel vaderland der bekend en bemind is geblieven.

Op 22 October 1870 sliten de Duitschers het dorp Remogne ? waar priester Champsaur dan onderpstoor was.

Vijf gijzelaars worden ilgekozen en zullen vallen in plaats vanvrijschutters die verscheidene soldaten nergebliksemd hebben.

Het is alsdan dat kapelan Champsaur vooruittredt en zijn leven biedt voor datgene zijner schapen.

De Duitsche officier vagt de tranen uit het oog, maar zijn beel is formeel ; men eischt exempels.

Maar terwijl de vijf uitzochte slachtoffers naar Boulzicourt stappen, waar zij zullen worden afgemakt, snelt de priester naar Metz, ziet er den keizer verkrijgt de genade de gevangenen, maakt het bericht per tegraaf over, en is zoo gelukkig de vijf onelukkigen, die hij redde, des anderdaag op zijnen boezem te mogen drukken.

En die lieden worden oor onze geuskens voor ongeliert uitgeteten.

***

Millioenen !!!... — Millioenen ! Millioenen ! worden voor kerk uitgegeven ! schrijven de liberale blad.

Welnu Moeten er geen kerken zijn ?

Heeft de Staat niet deerplichting op zich genomen de kerkere helpen bouwen en onderhouden ?

Moeten de kunststukken onzer oudere en nieuwere voorouderaiet onderhouden worden ?

Antwoordt, liberalen gij zijt altijd aan 't pochen op twee zen :

1° dat gij niet tegen deligie zijt ;

2° dat gij voor de kun zijt.

Hoe brengt gij dat gehreeuw tegen het geld dat aan de kerkebesteed wordt, overeen met die twee zen waarop gij altijd zoo goed gaat ?

Moesten er jaarlijks at millioenen besteed worden aan wi protestansche tempels of israëlitische synagogen, ze zouden er niets op tegen hebben, de Liberalen : 't ware immers niet tegen kerken maar tegen *de Kerk*... en als er iwar tegen de Kerk kan gewerkt worden, dan komt het er niet op aan ; dan zou zelfs een katholiek gouvernement een pluimtje krijgen van de liberalen, indien het millioenen voor *dat* werk wilde verkwisten !...

1904 EN 1905.

Het jaar 1904 zal geboekt staan als een gezegend jaar.

We houden niet van weervoorspellingen ; en, wanneer de een of andere weerprofeet maanden op voorhand regen of wind, tempeest en zonneschijn voorspelt, wachten wij ons wel die voorzeggingen in ons blad op te nemen, om de reden dat wij er niets van gelooven en dat de ondervinding aan onze ongeloovigheid gelijk geeft.

Maar in het begin van dit jaar in eene plechtige omstandigheid zegde Pius X dat het jaar 1904 het gouden jubeljaar was der Onbevlekte Ontvangenis en dat de Moedermaagd aan het christen volk hare zegende hand zou laten voelen.

Zie ! die voorzegging hebben wij heel het jaar in het oog gehouden.

En waarlijk, nooit hebben de ouderlingen een schooneren zomer beleefd !

Welke winter is zachter geweest dan de Winter, dien we nu doorbrengen ?

En als ge den oogst gadeslaat, zonder van de bijzondere teelten te gewagen, wanneer hebben onze landbouwers een prachtigeren oogstingeschuurd ?

't Is dus met spijt dat wij van het jaar 1904 afscheid hebben genomen.

Maar we gaan verder : we beleven ook een gezegend land, het gelukkigste land der heele wereld.

Over eenigen tijd reisde een Priester uit Armenie per trein door België.

De man bij den golvenden oogst, die te velde stond, bij het zicht van die zoo schoon bewerkte en afgewisselde velden, sloeg gedurig vol verwondering de handen ten hemel, telkens uitroepende : « o België, gezegend schaapken van den hemel ! België, gezegend schaapken ! »

En de reden dier velvaart vergeleken bij den bloei der andere landen, is ondanks al de aanvallen en beknibbelingen der tegenkanters meest te danken aan onze godsdienstige Regering.

Hier is vrijheid en tivens orde.

En in welk land de heele wereld gemiet de werkman zoo veel gezag als in ons vrij België ?

Hier sterft niemand van honger.

Hier kan ieder werkzaam man zijn brood verdienen.

En is iemand zonder zijne fout in nood of gebrek, hier bestaan bijzonder gestichten en maatschappijen om in alle nooden te voorzien en als eene voorzienigheid over ieders lot beschermende vleugelen open te spreiden.

Maar hebben wij het jaar 1904 met spijt laten wegvlieden we zien niet zonder troost het nieuw jaar aanbreken : en om welke reden ?

Het jaar 1904 was een gezegend jaar.

Welnu de spreekwoorden bevatten de wijsheid der volkeren, en een overoud spreekwoord zegt :

Eén is geen één.
Een Paterken gaat nooit alleen.

Dit nu toepassen op het nieuw jaar dat wij zijn binnen getreden, hopen en voorspellen wij dat nog eens het jaar 1905 met zijn ouder broerken het jaar 1904 zal mogen medegaan en dus dat wij nog eens een heilvol jaar gaan beleven !

Ja ! 't is het diamanten Jubeljaar van ons Belgisch Volksbestaan

Na vijf eeuwen onafgebrokene verdrukking en afhanging, beleven wij nu 75 jaren ongestoorden vrede, gedurigen vooruitgang, onafgebroken voorspoed en weelde !

Dus, geachte lezers en lieve lezeressen, schept nogmaals moed en stapt vooruit met zoete hoop in de toekomst.

Reeds 52 jaren is *De Postrijder* op de bres geweest en heeft altoos gestreden en steeds de belangen der goede zaak verdedigd en ter harte genomen. Op dezen weg zullen wij met Gods hulp blijven voortgaan ; daarom ook treden wij met nieuwe moed het reeds begonnen jaar binnen om te strijden voor Godsdienst en Vaderland !

Onze Missionarissen.

Men meldt dat de eerw. pater Fassbender, van de zending der Stanley-Falls, overleden is te Romée-St-Leopold, op 24 Augusti laatst.

Pater Benedict Fassbender behoorde tot de missien van Stanley-Falls, waarvan de procuur te Elsene is.

Hij overleed aan de gevolgen van kwade koortsen.

Hij zond den 22 Augustus tot pater Kohl een bericht : « Kom spoedig, ik ben in groot gevaar. »

Pater Kohl liet zich in eene prauw naar den zieke brengen en vond hem stervend.

Badjoko, het zwarte opperhoofd, zond om den genesheer, die eerst des anderendaags, ten 9 ure aankwam. Maar het was te laat. Pater Fassbender gaf den geest na een langen doodstrijd, en hij werd begraven vóór de kapel, aan welker versiering hij zoo ieverig gewerkt had.

DE SLEKKEN.

Twee slekken kwamen eens in strijd. —
Waarom ? Dat zal wel niemand droomen.
Denk, om den prijs der snelligheid ;
Zoo waar is het dat tierheid, nijd,
Ook in de traagste zielen komen. —
Twee vorschen moesten na den strijd
Bedissen. — « Hoor goed, wanneer wij kwaken,
Dan heft gij, slekken, den wedloop aan. »
Dit werd eenparig aangenomen.
Twee uren vol was op de baan
Het slekkenpaar slechts eene span vooruit-
[gekomen.
De rechters geenwden, moe van 't lange
[wachten.
— « Wat zotten. » — schol den zij, en lachten ;
« Wel, dat is niet meer uit te staan,
Leer, eer gij loopen wilt, eerst gaan.

Naar het Duitsch van Pfeffel.

LUITENANT-GENERAAL de TIECKEN de TERHOVE,

door den schrijver van de Geschiedkundige schets der Stad Tongeren.

Vervolg.

Napoleon verliet het eiland Elba den 26 Februari 1815 : hij ontscheepte in Frankrijk den 1e Maart, werd door het volk wel onthaald, ja zelfs door de soldaten, die hem moesten tegenhouden en, den 30e Maart deed hij zijne intrede te Parijs. Koning Louis XVIII verliet de hoofdplaats en zocht eene schuilplaats te Gent.

Wedhra bevonden zich de vereenigde legers in België en Napoleon trok te velde met 200,000 man. Hij versloeg eerst de Pruisen te Fleurus en te Ligny, maar werd dan verslagen te Waterloo, den 18 Juni 1815 en naar het eiland St-Helena in ballingschap vervoerd, waar hij stierf den 5e Mei 1821.

De Tiecken verscheen te Ligny en te Waterloo. Hij werd Kolonel genoemd den 1e Juli 1815 en gat zijn ontslag den 5e dier maand.

In het Congres te Weenen, werd België en Holland in een enkel land vereenigd.

Den 11e Augustus 1815, trad de Tiecken in dienst in het leger der Nederlanden met den graad van Luitenant-Kolonel. Het is in die hoedanigheid dat hij in het 4e regiment der dragonders bleef tot 27e April 1820, toen hij tot den graad van Kolonel verheven werd in het 5e regiment, Den 16e April 1830 tot Generaal-Majoor benoemd, werd hij denzelden dag gepensioneerd en hij kwam terug naar Tongeren.

Hij genoot enkel vijf maanden rust, toen de gebeurtenissen van September te Brussel plaats grepen, gebeurtenissen die de scheiding teweeg brachten van België en Holland : den 25e Augustus 1830, na eene vertooning van de Doove van Portici, verweestte het volk de woningen van de voornaamste Hollandsche Agenten ; de wanorde duurt voort de twee volgende dagen ; den 28e, komen de Brabantsche kleuren te voorschijn en een smeekschrift wordt naar den Koning gestuurd ; den 1e September, komt de Prins van Oranje naar Brussel ; van 23e tot 26e September worden de Hollandsche troepen in het Park aangeraad en verplicht terug te trekken ; den 26e September wordt het voorloopig Bewind saamgesteld ; den 26e October, ondergaan de Hollandsche nog eene nederlaag te Berchem en den 10e November, opent het Nationaal Congres zijne zittingen.

De Tiecken de Terhove begaf zich onmiddelijk van Tongeren naar Brussel. Den 3e November werd hij plaatsvervangend lid gekozen van het Congres voor het district Maestricht. Den 25e November duidt het Voorloopig Bestuur hem aan als bevelhebber der troepen in Limburg en Luik gekantonneerd.

Reeds in het begin van November vergaderde, op aanvraag van den Koning der Nederlanden, te London, eene Conferentie, waar de Vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland, Pruisen, Oostenrijk en Rusland zetelden. Den 4e, werd een verdrag geteekend, dat de twee landen voorstelde de vijandelijkheden te schorsen en als scheidslein de grenzen aanduidde, die Holland vóór de vereenigiug had, het is te zeggen voor het verdrag van Parijs in 1814. Het Voorloopig Bestuur nam dien wapenstilstand aan op 10e November, den dag dus van de opening van het Nationaal Congres.

Overigens de Tiecken bleef niet langer aan het hoofd der troepen van Limburg en Luik dan vier maanden : den 28e Maart 1831, werd hij belast met het bevel van het leger der Schelde, als Luitenant-Generaal.

Den 21e Juli 1831, heuglijke dag voor ons land, had de inhuldiging plaats van Leopold I, Koning der Belgen te Brussel op de Koninklijke plaats.

De Koning noemde zijne ministers en bezocht Antwerpen : daags daarna, den 29 Juli, had de groote wapenstilstand plaats, te St-Antonius, van het leger der Schelde, onder het bevel staande van Generaal de Tiecken de Terhove, en, den 31e in de omstreken van Hasselt, van dat der Maas, onder het bevel van Generaal Daine.

Den 1e Augustus deed hij zijne intrede te Luik en den volgenden dag, in den namiddag ondanks den wapenstilstand, door Holland en België aangenomen, met tusschenkomst en waarborg van de conferentie van London, ontving hij te Luik, het bericht dat de Hollanders de vijandelijkheden hadden hernomen.

Het Belgisch leger bestond uit niet meer dan 41.700 man. Het leger der schelde bevatte ongeveer 14,000 soldaten.

Het Hollandsch leger was 50,000 man sterk, welgeoefend onder het geleide van den Prins van Oranje, die besloten had het leger van Daine en dat van de Tiecken aan te randen.

Den 3e kwam de Prins te Turnhout aan en den 5e was Diest door de Hollanders bezet.

De Koning der Belgen, die dadelijk boden naar Parijs en naar London had gestuurd om dien onverwachten inval te melden, vestigde zijn hoofdkwartier te Mechelen den zelfden dag. De voormenns der Hollanders gissend, zond hij naar Generaal Daine het bevel van zonder dralen uit zijn legerkamp van Hasselt naar Diest te trekken, om zich te vervoegen met het legerkorps van Generaal de Tiecken, die langs Lier naar hetzelfde punt zou gaan, zoo niet om de Hollanders te overwinnen, dan minstens toch om ze tegen te houden.

De Tiecken gehoorzaamde onmiddelijk : den 8e kwam hij in den omtrek van Diest en daar hij deze stad in de macht vond van den vijand, trok hij terug naar Aarschot.

Leopold aan het hoofd der burgerwacht, had zich bij hem vervoegd te West-Meerbeek, bij Westerloo. Te Aarschot gekomen, was de Koning gelukkig te kunnen vaststellen dat er inderdaad geestdrift heerschte onder de troepen ; hij rekende ten andere op de spoedige medewerking van Daine en nam het besluit van ten minste tijdelijk af te zien van de tusschenkomst van Frankrijk. Hij trok dan den 9e op Scherpenheuvel af om Daine te gemoet te gaan, maar vernam weldra dat het leger der Maas in wanorde naar Tongeren was gevlucht, niettegenstaande eenigen bijval te Houthalen, Kermpt en Curingen.

Leopold I besloot naar Leuven te trekken, om met het legerkorps van Generaal de Tiecken den vijand tegen te houden. Het Scheldeleger bevatte op dat oogenblik 8000 man regelmatige troepen met 18 stukken geschut, het trok van Aarschot naar Leuven en bracht vóór deze stad den nacht van den 10e onder den blauwen hemel door.

Prins Oranje van zijnen kant kwam omtrent den zelfden stond te Thienen aan, dat hij bezette met het grootste deel van zijn leger, terwijl hij zijne voorhoede te Bautersen plaatste, halfweg Thienen en Leuven gelegen.

Daags te voren, had een Majoor van de Jagers te voet, in verkenning naar Scherpenheuvel gezonden, eenen man van Aarschot aangehouden, die drager was van eenen brief zonder adres, die het volgende inhield :

« Wij zullen dezen avond te Scherpenheuvel niet vernachten ; wij trekken onmiddelijk naar Leuven met de Tiecken en onze twee duizend burgerwachten »

(Wordt vervolgd.)

Maladies de la gorge du nez et des oreilles. **Docteur Sonval**, médecin spécialiste, RUE DES CHAMPS 31 Liége, consultations de 8 à 10 h. et de 2 à 4 h. le dimanche de 8 h. à 10 h.

Dood van den Zeer Eerw. Pater VALENTINUS PAQUAY,

MINDERBROEDER.

't Klonk droevig in Hasselt, niettegenstaande het sedert ettelijke dagen voorzien was, 't nieuws dat de Zeer Eerwaarde Pater Valentinus Paquay zondag, 1ste Januari, om 3 uren namiddag, kwam te overlijden. De twee volgende dagen was het eene onophoudende onmegang rond het geëerbiedigd lijk, in rouwkapel uitgesteld in de zijkamer der kloosterkerk : en woensdag was de ruime kerk te klein om de ondanks het slecht weder toegestroomde drommen volks te bevatten van heinde en verre gekomen om de laatste hulde aan den dierbaren afgestorvene te bewijzen. De begrafenisdienst was om 10 uren ; doch reeds om 9 1/2 was de kerk opgepropt, en om kwartier na 10 uren waren de twee duizend doodsbeeldekens, welke men had laten drukken, uitgedeeld.

't Klonk droevig in Hasselt, en 't galmde er, gelijk weleer in Padua bij 't afsterven van Sint Antonius : « *DE HEILIGE PATER IS DOOD.* »

De Z. E. Pater Valentinus, in de wereld Joannes-Ludovicus Paquay, werd te Tongeren uit echt christelijke ouders geboren den 17 November 1828. Na zijne humaniora, trad hij in 't Noviciaat der EE. PP. Minderbroeders te Thielt den 3 October 1849, en werd Priester gewijd te Luik den 10 Juni 1854. Zijne oudste stadsgenooten hebben 't gedacht behouden van den heiligen jongeling ; zijne studiegezellen uit 't Klein Seminarie van St-Truiden zijn nog vol bewondering over zijne zachtmoedigheid, zijne werkzaamheid, zijne stipte gehoorzaamheid aan de regeltucht : zijne medebroeders zullen nooit vergeten dat volmaakt kloosterlijk voorbeeld 't welk zij het genoegen, laat ons zeggen de genade, gehad hebben met te leven.

Zijn geest van gebed was onverstoorbaar ; zijne werkzaamheid liet hem geen tipke van den kostbaren studietijd verzuimen. Van alle kanten kwamen Priesters en Leeken hem raadplegen in netelachtige zaken : 't gebed en de studie volgens de leus der Minderbroedersorde « *In sanctitate et doctrina.* » handhavende, was hij de schrandere man Gods geworden tot alle goed bekwaam, en zijne onuitputbare liefde en zelfverloochening deden hem steeds ten dienste staan van allen.

Engel van ingetogene godvruchtigheid aan het heilig Altaar, aanmoedigende Godstolk op den predikstoel, was hij in den biechtstoel, waar hij letterlijk zijn vijftigjarig priesterleven heeft gesleten, de God-en menschenminnende Samaritaan tot welken ontelbare lijders, niet enkel uit geheel België maar ook uit den

---

OOM ANS.

1ste lg.

— Eventueel eenm erfgenaam worden, als hij zoo goed is n zijn testament te zetten, viel Günther ieje in de rede.

— Ja, dat kon mn gebeuren, als hij zijn testament niet nen gunste van Eugen Schwarzenberg of i anders ; want oom Hans kan zijn vermalaten, aan wien hij wil, derhalve miss k aan mij, als ik niet vóór hem sterf. Nu uw Hilda, denk eens om al dat « wanne dat « als ! »

De kleine Hilda denkend voor zich : vervolgens echter zaar onderzoek voort : « Eugen Schwarzen Vie is dat ? »

— M. von Burgh aste neef, een levenslustige luitenant. ebben een tijd lang samen bij hetzelfdent gediend, konden het goed met elkaan en hebben menigen plezierigen avond doorgebracht. Die heerlijke tijd is vo Maar noch de herinnering daaraan, f kwestie der erfenis, maakt mij zwaart Met een licht hart zeg ik Europa vaarweg met den Spanjaard : Indien u in Spanj rijke erfenis ten deele valt, ga dan op p en zoek uw heil aan gene zijde van aan. Slechts één ding maakt mij het sc moeilijk, en wel, dat ik dit huis zal gaa den. Maar — en hier trachtte hij schen lichte trilling in zijne stem te verberg kom terug ! Ik kom zeker terug zoo nds in Californie, waar men het goud pr het graven heeft, een voldoenden voedaarvan heb verzameld om een welgest te zijn.

Op deze wijzether nog verder hebben voortgebabbeld ilda er blijkbaar schik in had, ware zi niet op de moeder gevallen, die door kte herinneringen het tegenwoordige scheen te vergeten. De naam van Burghofen had et verledene in haren geest teruggeroepen, doorleefde nogmaals het uur, waarop zij t de wetenschap kwam dat zij weduwe en ha kind wees was geworden. Hare toenmalige eenzelooze droefheid, het zachte geduld eene zorg van den dapperen officier voor haaren haar kind — beide ontwaakten zoo levendin hare herinnering, dat zij den man weer vé zich moende te zien, wiens woorden als dolleken door haar hart gingen, terwijl hem zelfs heldere tranen langs den donkeren snorbaaroiggelden en hij bijna met zekere schuchterheide kleine Hilda op zijn sterken arm nam emar aan het hart drukte. Uw oom Hans von ugnofen is een braaf mensch in de volste beekenis van het woord. Ik denk steeds met nkbaarheid aan hem ! spraak de bewogen vaw op een toon alsof ze uit een benauwden oom ontwaakte.

De gedurige verplaatsing hle militairen, en de diepe teruggetrokkenhl waarvan wij leefden maakten dat onze wen uit elkander liepen, zoodat wij allengs slees zelden bericht van elkander ontvingen. De daarvoor een andere reden bestond, hield ryr. Rothenburg deze voor zich en eindigde mde woorden : Ik hoorde alleen, dat hij zijn odag genomen en het landgoed Hohenhausen lokken had.

— Dat is een heerlijke Hilling, een oud kloostergoed, hernam Günt levendig. Het oude kloostergebouw is hethapen in een deftig heerenhuis en de diehossschen, waardoor het is omringd, zijn mdaad prachtig.

Mevrouw Rothenburg kuit zwijgend. Een aandachtig opmerker had kuten waarnemen, dat hare oogen wederom eenurige uitdrukking verkregen. Dit ontgingchter de twee jongelieden en Günther babbde verder.

— Ik ben er slechts eenmageweest en wel in de dagen dat ik pas offic was. Ik kreeg destijds een voortreffelijken druk van oom Hans. Daarom heb ik onlangook den moed gehad om hem mijne positie ot te leggen en hem om raad te vragen. Geest met welk gevolg. Ik ben nu van zorgen vrijd, nu ga ik echter zoodra mogelijk mijneddelijke aangelegenheden regelen en binneweinige dagen dobber ik op de haren van dekeaan !

— Wilt ge ons reeds zoo edig verlaten ?

— Waarom zou ik dralen t mijn vertrek, geachte mevrouw ? Tijd is geld, zegde de Engelschman, ik ben voornemens, mi, mijnen tijd ten nutte te maken. Bovendien heb ik slechts weinig schepen achter mij te verbranden. Wat ik echter in mijn nieuwe leven tenzeerste zal missen, dat zijn de goede zorgen, die ik hier in uw vertrouwelijk huis genoot. Sedert de dagen mijner kindschheid heb ik mij nergens zoo wel gevoeld als onder uwe vriendelijke verzorging, en daarvoor dank ik u van ganscher harte.

Er klonk in de woorden van den jongeling eene lichte aandoening, terwijl hij zich voorverboog en mevrouw Rothenburgs hand eerbiedig kuste. Zijne oogen, die gewoonlijk overmoedig schitterden, kregen eene ernstige uitdrukking, maar lang duurde dit niet. Zoodra hij zich weer tot Hilda wendde, klonken zijne woorden zoo opnieuw schertsend :

— Juffrouw Hilda, wilt ge maar niet reeds bedenken, wat ge het liefst zoudt hebben, dat ik voor u meebracht uit Californie of misschien uit Brazilië ? Ge hebt slechts te beveien.

— Schoone, bonte, Braziliaansche vogelskunt ge mij in alle geval meebrengen ! klonk het eveneens schertsend antwoord, en uit Californie een grooten, dikken klomp goud, beneven een handvol brijlanten en diamanten, als ge die toch maar voor het pakken hebt.

— Er zal vooralles gezorgd worden, juffrouw, zoo goed het maar mogelijk is. Doch nu moet ik de dames verschooning vragen voor mijn langduriig gebabbel. De avond is al voor een goed deel verstreken. Ge verlangt misschien maar rust, ik moet nog aan oom Hans schrijven.

— Vergeet niet, hem vriendelijk van mij te groeten en hem te zeggen, dat het mij oprecht verheugt, eindelijk eens weer iets van hem gehoord te hebben.

— Met genoegen zal ik mij van uw opdracht kwijten, die den goeden oom zeker groote vreugde zal verschaffen. Ik zal hem vertellen hoe goed ik het hier bij u gehad heb, en ook niet verzwijgen dat de rozenlippen der schoone jonge dame der stad hem een beste oom zou genoemd hebben ! Niet waar, juffrouw Hilda, dat mag ik immers wel schrijven ?

— Ga uw gang, antwoordde ze lachend, als ge daar plezier in hebt ; zeg echter in alle geval : de kleine Hilda, met wie hij destijds zoo vertrouwelijk gespeeld heeft, zendt hem, veel hartelijke groeten !

— Ik zal niet nalaten dat alles te schrijven, verzekerde Günther. Hij groette hierop de dames en begaf zich naar zijne kamer, die hij sedert een jaar van mevrouw Rothenburg had gehuurd.

Zoodra Erik vertrokken was, verzonk mevr. Rothenburg wederom in diep nadenken, terwijl Hilda de tafel afnam en kleine huiselijke toebereidselen maakte voor den volgenden dag. Hare moeder aanschouwde met welgevallen hoe stil en bedaard ze zich van die werkzaamheden kweet. Niets verried of ze innerlijk verheugd of bedroefd was.

Slechts een oogenblik staakte Hilda hare bezigheden, toen hare moeder zegde : « Nu de huur betaald wordt, moogt ge u een nieuw toilet koopen voor het feest bij mevr. Schwarzen. » De oogen van het meisje schitterden vroolijk en op hare moeder toejelend, sloot ze deze teeder in hare armen. Duizendmaal dank voor uw goedheid ! Ik wist wel, dat ge aan mij denken zoudt, zoodra de kas het slechts veroorloofde. O, moederlief, hoe geheel anders zou het zijn, als wij geld hadden ! Ik had toch wel gelijk, toen ik straks zegde, dat het geld gelukkig maakt. Zie M. Günther maar eens. Nu hij geld heeft, is hij van alle zorgen bevrijd, en lacht hem het leven en de toekomst vroolijk tegen.

— Ach kind, het leven moge de jeugd toelachen, het brengt toch aan eenieder zorg, strijd en leed, ook de rijkdom kan tegen bittere ervaringen niet beschermen. Integendeel hij is dikwijls de bron van veel leed, dat den minder bedeelden, doch tevreden sterveling verre blijft. Verlang daarom niet zoo zeer naar rijkdom. Misschien zoudt ge, bij al uwen overvloed, de tevredenheid terugwenschen, waarin wij ons in onze bescheiden doch door wederzijdsche liefde, gelukkige omstandigheden mogen verheugen. Wij hebben door mijn pensioen immers, wat wij noodig hebben.

— Wel — en een treurige uitdrukking werd merkbaar op het zachte, vriendelijke gelaat van mevrouw Rothenburg — wel zou ik gaarne iets voor u bespaard hebben, als ik er niet meer ben. Intusschen zult gij bij de zuster uws vaders steeds een tehuis vinden ; zij zal als ik opgeroepen word, voor u zorgen, alsof ge haar eigen kind waart, dat weet ik, en. . . . . .

— Stil, moederke, stil, spreek daarover niet verder ! riep Hilda. Waarom zulke treurige gedachten !

— Die hebben eene zeer natuurlijke oorzaak, kind. De levendige herinnering van straks aan den dood uws vaders, doet weder denken aan de vergankelijkheid van al het aardsche, maar ik wil u niet bedroeven, mijn schat.

— Verhaal me liever iets van mijns vaders vriend, dien ik mij nog blauw herinner, sprak het meisje vleiend, en hare moeder voldeed aan dat verlangen.

Intusschen zat Erik Günther in zijne kamer en schreef aan hem, over wien de dames reeds spraken.

Hij hield woord en schreef hoe goed mevr. Rothenburg, die tot verlichting harer huur, een kamertje aan hem had afgestaan, altijd voor hem gezorgd had. Zijn dankbaar hart gaf hem deze woorden van lof in de pen en zijn vroolijk karakter drong hem te schrijven van de kleine Hilda, zooals hij deze beloofd had, niet vermoedend, dat hij daardoor den draad spon, waaraan zich de komende gebeurtenissen zouden vastknoopen.

II.

Een vermetel aanzoek.

Günthers pen rustte. In weerwil van de haast, waarmede ze soms over het papier was gevlogen, waren de gedachten van den schrijver slechts half bij den brief, dien hij schreef. Dikwijls hield hij op en luisterde. In de woning van mevr. Rothenburg was het stil. De dames waren geheel en al in haar gesprek verdiept.

Günthers gedachten verwijlden reeds sedert lang niet meer bij deze twee. Hij scheen op iets te wachten. En terwijl hij zoo ongeduldig wachtte en van tijd tot tijd aandachtig luisterde, ging het boven zijn hoofd, dat wil zeggen op de verdieping boven hem, tamelijk rumoerig toe. Duidelijk liet zich het getrippel van kindervoetjes vernemen, vermengd met onvermoede schreeuwoefeningen van jeugdige kelen, met rumoer en twisten, en dit alles werd overstemd door eene gillende vrouwenstem en gevolgd door een geluid, hetgeen deed vermoeden, dat er met de kleine oproerlingen korte metten werden gemaakt en slagvaardige hand krachtdadige maatregelen nam.

Toen het tumult in hoogere sfeeren dit hoogtepunt had bereikt, scheen er eene omkeering plaats te grijpen. Alleen nog gesnik en geween was te vernemen, daarna trad eene stille in, ten minste Günther vernam niets meer. In werkelijkheid echter sprak de krijschende stem, die het geheele rumoer had overstemd, ook thans nog luid en krachtig genoeg.

De spreekster, eene jonge, flinke vrouw, had zich alleen naar eene kamer begeven aan de andere zijde van het huis. Terwijl zij de deur onzacht opende, trad zij binnen met eenen nitroep :

— Eindelijk zijn de schreeuwleelijken tot rust gebracht. Is dat een werk en eene ellende ! Waarlijk, gij hebt het gemakkelijk. Schoone handwerkjes maken en voor de rest Gods water over Gods land laten loopen, aan tafel gaan zitten als zij gedekt is en als eene voorname dame leven, dat zou mij ook wel bevallen. Maar van zoo iets blijf ik bevoold, al heb ik er het volste recht op. Alleen verdriet en ongenoegen, van met de kinderen, dan met de overige huisbewoners, dan met den man ! Dat is mijn deel ! Waar zou Lindner nu toch blijven ? Het eten bederft weer door zijne schuld — en dan begint het geprutsel en gemor weer van voren af aan ! Nu, Annet, zeg toch wat !

— Geerne, zuster, zoodra ge mij aan het woord laat komen, antwoordde de aangesprokene, een jong meisje, dat ieverig bezig was met een lijn handwerk.

— Kom, Kathinka, wind u niet noodeloos op, wees verstandig ! Gij maakt u zelve alles tot last ! vervolgde zij vriendelijk.

— Ja, gij hebt goed praten ! Ge zit hier lekker en wel in een warm nestje en hebt een kamer, zoo netjes als een prinses.

Het jonge meisje lachte.

— Ik twijfel, Kathinka, of prinsessen wel in dakkamertjes wonen en van den morgend tot den avond schoone toiletten voor anderen naaien, om zoo doende zelf aan den kost te komen.

[Wordt voortgezet].